Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0261

A Bizottság Szerbiáról szóló 2025. évi jelentése

Az Európai Parlament 2026. július 8-i állásfoglalása a Bizottság Szerbiáról szóló, 2025. évi jelentéséről (2025/2255(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről a Szerb Köztársaság között létrejött, 2013. szeptember 1-jén hatályba lépett stabilizációs és társulási megállapodásra[1],

– tekintettel Szerbia európai uniós tagságra irányuló, 2009. december 19-i kérelmére,

– tekintettel a Bizottság 2011. október 12-i véleményére Szerbia európai uniós tagság iránti kérelméről (COM(2011)0668), az Európai Tanács 2012. március 1-jei határozatára a tagjelölti státusz Szerbia részére történő megadásáról és az Európai Tanács 2013. június 28-i határozatára a Szerbiával való uniós csatlakozási tárgyalások megkezdéséről,

– tekintettel a 2023. február 27-i brüsszeli megállapodásra és a 2023. március 18-i ohridi megállapodásra, valamint annak végrehajtási mellékletére,

– tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2],

– tekintettel a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló, 2024. május 14-i (EU) 2024/1449 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

---

1 HL L 278., 2013.10.18., 16. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.
2 HL L 330., 2021.9.20., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 HL L, 2024/1449, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án, Szalonikiben tartott ülésének elnökségi következtetéseire,

– tekintettel a 2018. május 17-i szófiai és a 2020. május 6-i zágrábi EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozó nyilatkozataira,

– tekintettel az Európa Tanácsnak a nemzeti kisebbségek védelméről szóló, Szerbia által 2001-ben ratifikált keretegyezményére és az Európa Tanács Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájára, amelyet Szerbia 2006-ban ratifikált,

– tekintettel az Amnesty International „Serbia: journalists targeted with Pegasus spyware” [Szerbia: Pegasus kémszoftverrel megfigyelt újságírók] című, 2025. március 27-én közzétett (EUR 70/9186/2025) technikai tájékoztatásáról, amelyben dokumentálták az oknyomozó újságírók Pegazus kémszoftverrel történő megfigyelését,

– tekintettel a Freedom House „Freedom in the World 2026” [Szabadság a világban, 2026] című, Szerbiáról szóló, 2026. március 19-én kiadott országjelentésére,

– tekintettel a Riporterek Határok Nélkül 2025. évi, 2025. május 2-án közzétett sajtószabadság-indexére,

– tekintettel a nyugat-balkáni vezetőknek a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési tervről szóló, 2025. július 1-jei szkopjei (Észak-Macedónia) találkozójára,

– tekintettel a 2025. december 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatra,

– tekintettel a Tanács elnökségének a bővítésről szóló, 2025. december 16-i következtetéseire,

– tekintettel a 2014. augusztus 28-án elindított berlini folyamatra,

– tekintettel a berlini folyamatról szóló, 2025. október 22-én tartott 2025. évi csúcstalálkozó elnöki következtetéseire,

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv” című, 2023. november 8-i bizottsági közleményre (COM(2023)0691),

– tekintettel a „2025. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című, 2025. július 8-i bizottsági közleményre (COM(2025)0900) és az azt kísérő, „2025. évi jogállamisági jelentés – Országfejezet – A jogállamiság helyzete

Szerbiában” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0931),

– tekintettel a „2025. évi közlemény az EU bővítési politikájáról” című, 2025. november 4-i bizottsági közleményre (COM(2025)0690) és az azt kísérő, „2025. évi jelentés Szerbiáról” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0755),

– tekintettel a Szerbia és Koszovó kormánya közötti kapcsolatok normalizálására vonatkozó alapelvekről szóló, 2013. április 19-i első megállapodásra, a 2015. augusztus 25-i megállapodásokra és az Unió közreműködésével zajló, a kapcsolatok normalizálására irányuló párbeszédre,

– tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (EBESZ/ODIHR) választási megfigyelő missziójának a 2022. április 3-án Szerbiában megtartott előrehozott parlamenti és elnökválasztásokról szóló, 2022. augusztus 19-én közzétett zárójelentésére,

– tekintettel az EBESZ/ODIHR választási megfigyelő missziójának a 2023. december 17-i előrehozott szerbiai parlamenti választásokról szóló, 2024. február 28-án közzétett zárójelentésére,

– tekintettel az Európai Tanács 2006. decemberi következtetéseire, a Tanács 2020. márciusi következtetéseire, valamint az 1993. június 21–22-i koppenhágai Európai Tanács elnökségi következtetéseire, más néven a koppenhágai kritériumokra,

– tekintettel az ENSZ különleges előadóinak a szerb kormánynak a diákmozgalommal szembeni fellépéséről szóló 2025. augusztus 4-i nyilatkozataira,

– tekintettel a szerb alkotmány nemzeti kisebbségek védelméről szóló 14. cikkére,

– tekintettel a Szerbiáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a „Polarizálódás és erősödő elnyomás Szerbiában egy évvel az újvidéki tragédia után” című, 2025. október 22-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az uniós bővítési stratégiáról szóló, 2026. március 11-i állásfoglalására,

– tekintettel Külügyi Bizottsága 2026. január 22–24-i szerbiai kiküldetésére,

---

4 HL C, C/2026/2098, 2026.4.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj.

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0163/2026),

A. mivel a bővítés kulcsfontosságú uniós külpolitikai eszköz, továbbá a kontinens hosszú távú békéjébe, stabilitásába, biztonságába és jólétébe való geostratégiai befektetés;

B. mivel a bővítési folyamat során minden tagjelölt országot a koppenhágai kritériumok teljesítése terén nyújtott teljesítménye, továbbá a közös európai értékek és jogok tiszteletben tartása és az azok melletti megingathatatlan elkötelezettség, a kisebbségek védelme, valamint az uniós kül- és biztonságpolitikához való igazodás alapján értékelnek; mivel az uniós csatlakozásra nem kerülhet sor ezek megkerülésével;

C. mivel Szerbiának további erőfeszítéseket kell tennie külpolitikájának az EU kül- és biztonságpolitikájával való további összehangolása érdekében, mivel bizonyos fellépések, nyilatkozatok és magas szintű kapcsolatok – többek között a szerb elnök részvétele a 2025. május 9-i moszkvai katonai felvonuláson – ellentétesek az EU kulcsfontosságú külpolitikai álláspontjaival, különösen Oroszország tekintetében;

D. mivel Szerbiában az EU-val kapcsolatos reformok jelentősen lelassultak vagy visszalépést mutatnak számos kulcsfontosságú területen, különösen a csatlakozási folyamat alapkérdéseiben, például a jogállamiság, az alapvető jogok és a tömegtájékoztatás szabadsága terén; mivel a Bizottság továbbra is hiányosságokat állapított meg a demokratikus intézmények működésében; mivel a 35 tárgyalási fejezetből eddig csak kettőt zártak le ideiglenesen;

E. mivel az elmúlt években a kormányzó koalíció folyamatosan erodálta Szerbiában a politikai jogokat és a polgári szabadságjogokat, nyomást gyakorolva a független médiára, a tudományos körökre, az etnikai kisebbségekre, a politikai ellenzékre és a civil társadalmi szervezetekre, ezzel párhuzamosan szisztematikusan gyengítve az intézményeket, és elmosva a politikai szereplők, az állam és a médiahatalom közötti határvonalakat;

F. mivel Szerbia továbbra is kritikus csatatere a különösen Oroszországból és Kínából eredő, Nyugat-ellenes retorika kialakítására törekvő külföldi dezinformációs kampányoknak, amelyek közül sokat a helyi szereplők generálnak és terjesztenek; mivel az olyan orosz propagandacsatornák, mint az RT Balkan (korábban Russia Today) és a Sputnik szabadon működnek Szerbiában, és jelentősen befolyásolják az EU-ellenes és antidemokratikus narratívák alakítását, valamint a régióbeli terjedésüket; mivel ezeket a narratívákat az államhoz kapcsolódó közmédia felerősíti;

G. mivel a független médiamegfigyelés 2024-es adatai szerint a szerb média továbbra is a demokratikus erózió jeleit mutatja: az országos televíziócsatornák főműsoridős híradásaiban a műsoridő több mint 90 %-a a kormányzó többségre irányul, és az túlnyomórészt semleges vagy pozitív színben jelenik meg, míg az ellenzék kevesebb mint 10 %-os megjelenési időt kap, és nagyrészt kedvezőtlen színben tüntetik fel;

H. mivel a 23. fejezettel összhangban Szerbiának tényleges javulást kell mutatnia a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak hatékony gyakorlása terén; mivel a vallásszabadság alapvető európai érték és alapvető emberi jog; mivel Szerbia ezért nemzetközi kötelezettségvállalásaival és emberi jogi kötelezettségeivel összhangban köteles tiszteletben tartani és garantálni ezt a szabadságot a területén tartózkodó valamennyi személy számára;

I. mivel a szerbiai szociális helyzet továbbra is nehéz; mivel az UNICEF megállapította, hogy Szerbia Európa azon országai közé tartozik, ahol az egyenlőség kevésbé biztosított; mivel a lakosság 13,6 %-a 2024-ben súlyos anyagi és szociális nélkülözéssel szembesült, a szegénységi arány vagy a társadalmi kirekesztettségi arány 2023-ban 27,2 % volt, az ifjúsági munkanélküliség pedig 24,5 % volt; mivel a vidéki lakosság továbbra is különösen kiszolgáltatott helyzetben van;

J. mivel az EU továbbra is Szerbia fő kereskedelmi partnere, amely 2024-ben Szerbia teljes kereskedelmének 58,3%-át tette ki, vezető beruházási forrása és legnagyobb pénzügyi támogatója; mivel a szerb kivándorlók általi hazautalások legnagyobb része továbbra is az EU-ból érkezik, sok szerb háztartás számára nélkülözhetetlen és stabil jövedelemforrást jelent, és jelentős szerepet játszik az ország gazdaságában;

Az uniós csatlakozás iránti elkötelezettség

1. hangsúlyozza, hogy az uniós csatlakozás felé vezető úton történő előrelépés – amely egy valóban érdemeken alapuló folyamat – az uniós értékek teljes körű tiszteletben tartásától, valamint a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartásától függ, amelyek mindegyike szerepel a koppenhágai kritériumokban; hangsúlyozza, hogy ez nemcsak reformok elfogadását, hanem azok alapos és teljes körű végrehajtását is jelenti, mivel a jogszabályi összehangolás és a hatékony végrehajtás közötti tartós szakadék továbbra is aláássa Szerbia előrehaladását; hangsúlyozza, hogy az egyes országok uniós integráció felé vezető útját saját érdemeik alapján kell értékelni, és hogy egyetlen országot sem szabad összekapcsolni egy másikkal, illetve egy csomag részeként kezelni; hangsúlyozza, hogy az uniós értékek és alapelvek terén nem lehet engedményeket tenni, mivel az uniós csatlakozás technikai és politikai folyamat;

2. megjegyzi, hogy a Bizottság 2025. évi jelentése szerint a Bizottság ajánlásainak végrehajtását bizonyos mértékben előkészítették és azokat részben végrehajtották; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy Szerbia 2024. novemberi informális dokumentumában felvázolt alapvető kötelezettségvállalásai, amelyek célja a 3. témakör megnyitása előtt álló fennmaradó akadályok kezelése, nagyrészt továbbra sem teljesültek; e tekintetben sajnálatát fejezi ki a kormány közelmúltbeli uszító retorikája miatt, amely azokra az országokra irányul, amelyek nem támogatták a 3. témakör megnyitását;

3. hangsúlyozza, hogy a bővítési folyamat hitelességét fenn kell tartani szigorú és tisztességes feltételrendszer alkalmazásával, biztosítva egyúttal, hogy a reformtörekvéseket adott esetben kellőképpen elismerjék;

4. emlékeztet Szerbia kinyilvánított elkötelezettségére, mely szerint az uniós tagságot stratégiai célnak tekinti, de megjegyzi, hogy a kinyilvánított elkötelezettségek gyakran nem tükröződtek a gyakorlatban, amit semmi nem fejez ki jobban, mint hogy például Szerbia legmagasabb szintű képviselői nem vettek részt a 2025. decemberi EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón; hangsúlyozza, hogy ez a tartós eltérés szükségessé teszi Szerbia európai pályájának tisztázását; felhívja Szerbiát, hogy kézzelfoghatóan bizonyítsa az uniós értékek és normák iránti tartós elkötelezettségét, és következetesen kövesse az uniós tagság iránti elkötelezettségét;

5. ismételten hangsúlyozza a Nyugat-Balkán stratégiai jelentőségét napjaink geopolitikai környezetében, valamint az EU egészének biztonsága és stabilitása szempontjából; hangsúlyozza, hogy mérete és geopolitikai helyzete miatt az ország közvetlen hatást gyakorol a régió általános stabilitására; ezért elítéli Szerbia arra irányuló kísérleteit, hogy a szomszédos országok szuverenitását aláásó befolyási övezetet hozzon létre, illetve ilyen tevékenységeket folytasson;

6. megismétli, hogy Szerbiának egyértelműen és következetesen bizonyítania kell az EU felé irányuló geopolitikai irányultságát, többek között azáltal, hogy teljes mértékben igazodik az EU közös kül- és biztonságpolitikájához (KKBP), különösen az EU által Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben hozott korlátozó intézkedésekhez, és komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia továbbra sem igazodik teljes mértékben az EU közös kül- és biztonságpolitikájához; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy igazodása az összes tagjelölt ország közül a legalacsonyabb szintűek közé tartozik; megjegyzi, hogy az, hogy Szerbia nem igazodik az EU külpolitikájához – beleértve azt is, hogy nem fogadta el a korlátozó intézkedéseket – nincs összhangban a Reform- és

Növekedéstámogató Eszközről szóló rendelet[5] 3. cikkében meghatározott egyedi célkitűzések egyikével; megismétli azon véleményét, hogy a teljes összehangolás továbbra is a csatlakozás alku tárgyát nem képező követelménye; üdvözli, hogy Szerbia a közelmúltban igazodott a (KKBP) 2026/438[6] és a (EU) 2025/490[7] tanácsi határozatokhoz, de újólag leszögezi, hogy a szelektív igazodás nem elegendő;

7. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia továbbra is szoros kapcsolatokat tart fenn és elmélyíti partnerségét Oroszországgal, ami aggályokat vet fel stratégiai orientációjával kapcsolatban, és aláássa az uniós tagság felé vezető hiteles utat; hangsúlyozza, hogy Szerbia európai útja egyértelmű stratégiai orientációt követel meg; hangsúlyozza, hogy az EU és más geopolitikai szereplők között egyensúlyozó politika összeegyeztethetetlen a tagjelölt országoktól elvárt politikai bizalommal; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy tartózkodjanak az olyan nyilvános üzenetektől és fellépésektől, amelyek ellentétesek az EU kül- és biztonságpolitikai álláspontjaival;

8. súlyos aggodalmát fejezi ki az Oroszország és Kína által Szerbiában végrehajtott beruházások és a régió politikai és gazdasági folyamataira gyakorolt növekvő hatásuk miatt; elítéli az Oroszországi Föderációnak az uniós szankciós jegyzékben szereplő gazdaságfejlesztési minisztere által 2026 márciusában Belgrádba tett magas szintű látogatást; felszólít a niši úgynevezett orosz-szerb humanitárius központ azonnali bezárására, amely a GRU orosz katonai hírszerző ügynökség egy tagjelölt országból való működésének bázisaként szolgál, és sürgeti Szerbiát, hogy szüntesse meg az Oroszországgal folytatott valamennyi katonai együttműködést, mivel ez jogos kérdéseket vet fel Szerbia stratégiai orientációjával és az EU biztonsági érdekeihez való igazodásával kapcsolatban; elítéli a Szerbiában folytatott orosz külföldi beavatkozási tevékenységeket; emlékeztet arra, hogy Szerbiát aktívan használják regionális platformként a nyugat-balkáni régióban folytatott dezinformációs és félretájékoztatási kampányokhoz;

---

5 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1449 rendelete (2024. május 14.) a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról (HL L, 2024/1449, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

6 A Tanács (KKBP) 2022/266 határozata (2026. február 23.) Ukrajna egyes, nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek az Oroszországi Föderáció általi jogellenes elismerése, megszállása és annektálása miatti korlátozó intézkedésekről (HL L, 2026/438, 2026.2.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj).

7 A Tanács (EU) 2025/490 határozata (2025. február 18.) a Horvát Köztársaságnak az Európai Gazdasági Térségben való részvételéről szóló megállapodásnak és három kapcsolódó megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L, 2025/490, 2025.3.18., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj).

9. aggodalmát fejezi ki Szerbia folyamatos haderőfejlesztése, valamint a szomszédos országokkal szembeni egyre ellenségesebb retorika és Szerbia Kínával folytatott biztonsági és védelmi együttműködésének elmélyítése miatt, beleértve a különleges haderők gyakorlatait és a stratégiai megállapodások kiterjesztését, valamint a kínai biztonsági és megfigyelési technológia növekvő jelenlétét; határozottan elítéli, hogy Szerbia a közelmúltban kínai CM-400AKG levegő-felszín ballisztikus rakétákat szerzett be; figyelmeztet arra, hogy ez a haderőfejlesztés megváltoztatja a regionális biztonsági egyensúlyt, és aláássa a regionális stabilitást ls a jószomszédi kapcsolatokat a környező NATO-tagállamokkal; hangsúlyozza, hogy az ilyen beszerzések ellentétesek az EU közös kül- és biztonságpolitikájával, és komoly kérdéseket vetnek fel Szerbia geopolitikai irányultságával kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy az EU autoriter stratégiai versenytársaitól történő jelentős védelmi beszerzések megkövetelik a teljes átláthatóságot, továbbá e beszerzések regionális stabilitásra, interoperabilitásra, valamint Szerbia deklarált európai orientációjára gyakorolt hatásainak körültekintő értékelését; aggodalommal veszi tudomásul a szerb kormánypárt és a Kínai Kommunista Párt közötti közelmúltbeli együttműködési megállapodást, amely további kérdéseket vet fel Szerbia uniós tagság felé vezető út melletti stratégiai elkötelezettségével kapcsolatban;

10. elítéli, hogy Szerbia az orosz hírszerző szolgálatok bázisává vált, ahonnan szabotázstevékenységeket végezhetnek Európában; súlyos aggályainak ad hangot azon hiteles beszámolók miatt, melyek szerint Szerbia kulcsfontosságú műveleti központja lett az Európában folytatott orosz hibrid és destabilizációs tevékenységeknek; megemlíti különösen azon dokumentált eseteket, amikor az orosz hírszerzéshez kapcsolódó szereplők által toborzott és finanszírozott személyek összehangolt provokációt és cselekményeket hajtottak végre etnikai és vallási feszültségek szítása céljából az uniós tagállamokon belül; megemlíti továbbá azokat a beszámolókat, melyek szerint szervezett hálózatok működnek szerb területről, amelyek személyeket képeznek ki és vetnek be többek között más európai országokban és az EU szomszédságában végrehajtandó destabilizációs műveletek céljára; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy haladéktalanul hozzanak hatékony intézkedéseket e tevékenységek kivizsgálása, megelőzése és büntetőeljárás alá vonása érdekében;

11. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia tartózkodott az Ukrajnában megvalósítandó igazságos és tartós békét támogató, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 2026 februárjában elfogadott határozat szavazásán; úgy véli, hogy az ilyen szavazatok tovább gyengítik a Szerbia európai elkötelezettségébe vetett bizalmat;

12. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Szerbia továbbra is megfigyelői státusszal rendelkezik a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete Parlamenti Közgyűlésében – amely az Oroszországi

Föderáció által vezetett biztonsági struktúra –, és továbbra is végrehajtja az Eurázsiai Gazdasági Unióval kötött szabadkereskedelmi megállapodást;

13. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia számos más tárgyalási fejezet tekintetében is csak korlátozott vagy semmilyen előrelépést nem tett az uniós tagság kritériumainak teljesítése terén; tudomásul veszi az operatív csoport létrehozását, amelynek célja az EU-val kapcsolatos reformok végrehajtásának felgyorsítása; felszólítja Szerbiát, hogy mutasson fel konkrét és átfogó intézkedéseket, amelyek bizonyítják az ország elkötelezettségét az uniós tagság felé vezető úthoz szükséges reformok végrehajtása iránt; ismételten hangsúlyozza, hogy Szerbiával az uniós csatlakozásról szóló tárgyalások csak akkor folytatódhatnak, ha Szerbia igazodik az Oroszország elleni uniós szankciókhoz, és kézzelfogható és tartós előrelépés történik az „alapkérdések” témakör tekintetében, különösen a jogállamiság, a szabad és tisztességes választások, a korrupció és szervezett bűnözés elleni küzdelem, az igazságszolgáltatás függetlensége, a médiaszabadság, valamint a közigazgatási reform, továbbá a demokratikus intézmények működése terén; felszólítja a Bizottságot, hogy szigorúan alkalmazza az alapvető feladatok elsődlegességének elvét, és az előcsatlakozási támogatási eszközök keretében nyújtott pénzügyi támogatás mértékében és intenzitásában is tükrözze az esetleges jelentős visszafejlődést;

14. ismételten kijelenti, hogy az uniós csatlakozás az egész társadalomra kiterjedő folyamat, és felhívja a szerb kormányt, hogy tudatosítsa a szerb lakosság körében az uniós csatlakozás és az uniós finanszírozású projektek és reformok fontosságát, azok előnyeit és az azokkal járó kötelezettségeket; felszólítja az EU-t és intézményeit, hogy erősítsék meg kommunikációs és tájékoztatási erőfeszítéseiket Szerbiában annak érdekében, hogy jobban felhívják a figyelmet az uniós támogatás hatására és előnyeire;

15. ismételten felszólítja Szerbiát, hogy tegyen hiteles előrelépést és fokozza erőfeszítéseit a külföldi és belföldi információmanipuláció és beavatkozás kezelése érdekében, beleértve a dezinformációt, valamint az EU-ellenes és Nyugat-ellenes retorikát, amelyek Szerbián túl is negatív hatást gyakorolnak az egész régióban;

16. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbiában alacsony az uniós tagság támogatottsága, ami a kormány ellenőrzése alatt álló média, valamint egyes magas rangú szerb tisztviselők és a kormánypárt tagjai által – többek között a legmagasabb szinten – terjesztett hosszú távú manipulatív EU-ellenes narratíva eredménye; felhívja Szerbiát, hogy küzdjön a dezinformáció ellen, többek között Oroszország Ukrajna elleni agressziójával kapcsolatban, és különösen vessen véget saját államilag támogatott dezinformációs kampányainak, miközben előmozdítja a következetes és konstruktív uniós orientációt;

felszólítja az EU-t, hogy fokozza az együttműködést a szerb nem kormányzati szervezetekkel a demokratikus reziliencia megerősítése és a hibrid fenyegetések elleni fellépés érdekében; rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy a szerb média továbbra is következetesen és szisztematikusan nyugatellenes narratívákat közvetít, amelyekben az EU-t túlnyomórészt negatív színben tüntetik fel, miközben Oroszországot, Kínát és egyre inkább az USA-t is pozitívan ábrázolják;

17. különös aggodalommal veszi tudomásul a Bizottság azon megállapítását, hogy Szerbia nem tett semmilyen intézkedést a külföldi információmanipuláció és beavatkozás ellen; felhívja Szerbiát, hogy haladéktalanul fogadjon el és hajtson végre a demokratikus rezilienciára vonatkozó átfogó nemzeti keretet, beleértve az egyértelmű intézményi felelősségi köröket, a rendszeres nyilvános jelentéstételt és a független felügyeleti szervek védelmét; arra ösztönzi az EU-t, hogy erősítse meg stratégiai kommunikációját és jelenlétét Szerbiában az EU-ellenes narratívák elleni küzdelem érdekében; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy alaposan vizsgálják ki és számolják fel a területükről működő dezinformációs hálózatokat, valamint erősítsék együttműködésüket az uniós tagállamokkal és partnerországokkal a hibrid fenyegetések és a külföldi beavatkozás elleni fellépés terén; sürgeti a Bizottságot, hogy tisztázza az érintett online platformokkal több olyan médiaorgánum-profil felfüggesztését, amelyekről ismert, hogy bírálták a szerb kormányt;

18. határozottan visszautasítja a szerb tisztviselők azon állításait, amelyek szerint az EU és annak néhány tagállama segített a 2024 novembere óta tartó diáktüntetések megszervezésében, hogy „színes forradalmat” robbantsanak ki; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a legmagasabb rangú állami tisztviselők aktívan terjesztenek olyan összeesküvés-elméleteket, amelyek szerint az előtető leomlása valójában EU-tagállamok által végrehajtott és támogatott szabotázsakció vagy terrortámadás volt; ismételten határozottan elítéli a tiltakozó diákok melletti szimpátianyilatkozatokat tevő uniós polgárok jogellenes letartóztatását és kiutasítását; hasonlóképpen elutasítja a szerb hatóságok azon megalapozatlan állításait, amelyek szerint Horvátország beavatkozott a 2026. márciusi helyhatósági választások lebonyolításába és részt vett azokban; elítél minden ilyen hamis állítást;

19. elítéli az európai parlamenti képviselőkkel és más politikai szereplőkkel, köztük a Külügyi Bizottság 2026. januári szerbiai küldöttségének tagjai ellen irányuló elfogadhatatlan magatartást, sértegetést, rágalmazást és gyűlöletkeltő retorikát; ezzel összefüggésben sajnálatát fejezi ki Szerbia elnökének 2025 szeptemberében tett nyilatkozatai miatt, amelyek becsmérlően utalnak európai parlamenti képviselőkre;

20. ismételten aggodalmát fejezi ki a Bizottság Szerbiával kapcsolatos elnéző megközelítése miatt, holott az országban már egy éve visszaesés tapasztalható a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok terén, valamint destabilizáló hatást gyakorol az egész régióra; sürgeti a Bizottságot, hogy tartsa fenn az EU alapvető értékeit azáltal, hogy egyértelműbb nyelvezetet használ Szerbiával szemben, és következetesen kezeli annak jelentős hiányosságait, az előrehaladás hiányát, sőt a visszaesést is; üdvözli a bővítésért felelős biztos által Szerbia hiányosságainak kezelése terén elért kezdeti javulást, valamint a Szerbia számára a jogalkotási reformokra elkülönített források bejelentett felfüggesztését; óva int minden olyan esetleges rendszerszintű törekvéstől Szerbia részéről, amelynek célja a szomszédos országok EU-tagság felé történő felgyorsult előrehaladásának megakadályozása, különösen saját csatlakozási folyamatának stagnálása összefüggésében felhívja Szerbiát, hogy vízumpolitikáját szorosabban hangolja össze azon harmadik országok uniós jegyzékével, amelyek állampolgárai vízumkötelesek;

Demokrácia és jogállamiság

21. aggodalmát fejezi ki a Szerbiában 2024 novembere óta zajló tömeges tiltakozások közepette elmélyülő politikai válság miatt, amely a szerb népnek a rendszerszintű korrupcióra, valamint az elszámoltathatóság és az átláthatóság hiányára adott reakcióját tükrözi; megjegyzi, hogy az Európai Parlament 2026. januári tényfeltáró missziója azt állapította meg, hogy az elégedetlenséghez nagyon nagyban hozzájárul az egyre fokozódó polarizáció, a korlátozott parlamenti párbeszéd és az intézményekbe vetett bizalom gyengülése. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a korrupció még mindig számos területen elterjedt, és az előrelépéshez erős politikai akaratra van szükség a korrupció hatékony kezelése érdekében, valamint határozott büntető igazságszolgáltatási választ a magas szinten elkövetett korrupcióra;

22. aggodalommal állapítja meg, hogy Szerbia a Transparency International 2025-ös Korrupcióérzékelési Indexében az elmúlt két évtized legrosszabb eredményét érte el; úgy véli, hogy ez a gyenge intézmények és az elégtelen elszámoltathatóság további figyelmeztető jele; üdvözli a 2024–2026-os időszakra vonatkozó nemzeti korrupcióellenes stratégia elfogadását; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy teljes mértékben hajtsák végre a szerb Korrupcióellenes Tanács ajánlásait; aggodalmát fejezi ki a szerb Korrupciómegelőzési Ügynökség függetlenségével kapcsolatban;

23. megjegyzi, hogy az újvidéki vasútállomás előtetőjének 2024. évi összeomlásával kapcsolatos vizsgálatok még folyamatban vannak, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem történt jelentős előrelépés; sajnálatát fejezi ki a vizsgálatot övező egyértelműség hiánya miatt, beleértve a tisztviselők ellentmondásos nyilatkozatait, valamint a

bizonyítékok esetleges manipulálását vagy gondatlan kezelését; határozottan elítéli mindazt a jogtalan befolyásgyakorlást, amelynek az ügyben eljáró ügyészség ki van téve; ismételten felszólít az eljárások során a teljes átláthatóság, elszámoltathatóság és bírói függetlenség biztosítására;

24. ismételten kijelenti, hogy az újvidéki tragédia további strukturális gyengeségeket tárt fel Szerbia közigazgatásában, az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a jogállamiság terén, holott ezek továbbra is az uniós tagságra törekvő országok reformjának alapvető területei; figyelmeztet arra a visszatérő gyakorlatra, hogy kormányzati szerződéseket kínai vállalatoknak ítélnek oda és azok hajtják őket végre, megfelelő átláthatóság, nyilvános ellenőrzés és elszámoltathatóság nélkül, továbbá hangsúlyozza annak szükségességét, hogy teljes mértékben érvényesüljenek az Európai Unió közbeszerzési normái és alapelvei;

25. úgy véli, hogy a szerbiai politikai válság megoldásának legjobb módja a valóban szabad és tisztességes választások megtartása; felszólít a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala valamennyi ajánlásának teljes körű, átlátható és inkluzív végrehajtására, és hangsúlyozza, hogy ehhez többek között az a szükséges, hogy véget vessenek a szavazókra irányuló nyomásgyakorlásnak, beleértve a megfélemlítést és a szavazatvásárlást, továbbá hogy eredményesen akadályozzák meg a köz- és igazgatási erőforrásokkal való visszaélést, egyenlő feltételeket biztosítsanak minden politikai szereplő számára, kezeljék a média elfogultságát, és véget vessenek a választási szabálytalanságok és a kapcsolódó bűncselekmények büntetlenségének, amint arra a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala és a Bizottság több ízben is felhívta a figyelmet;

26. határozottan elítéli a 2026. március 29-én 10 településen tartott helyhatósági választásokat övező ellenséges környezetet, ahol a megfigyelő missziók számos erőszakos incidensről, fenyegetésről és szavazási szabálytalanságról számoltak be, beleértve a szavazók megfélemlítését és a rájuk gyakorolt nyomást, az újságírók, diákok, aktivisták és megfigyelők elleni támadásokat, a szavazóhelyiségek körüli erőszakot, a párhuzamos választási listákat és szavazói nyilvántartásokat, a szavazatvásárlást, a szavazók más városokból a szavazóhelyiségekbe történő buszoztatását, az ellenzéki pártok irodái elleni támadásokat, az adminisztratív erőforrásokkal való visszaélést és az egyenlő versenyfeltételek hiányát; felszólítja a nemzeti hatóságokat, hogy határozott, alapos és átlátható vizsgálat révén biztosítsák az átláthatóságot; megjegyzi, hogy a magas részvételi arány a polgári szerepvállalás pozitív jele; hangsúlyozza, hogy a szabad és tisztességes választások megkövetelik a választási információs környezet hatékony védelmét a rejtett befolyásolással, az összehangolt dezinformációval és a hivatalban lévők strukturális előnyeivel való visszaéléssel szemben; elítéli azt a mindent átható

erőszakot és megfélemlítést, amely rendszeresen megfigyelhető a választási időszakban Szerbiában, amikor az újságírók és a polgárok is szisztematikus akadályozással, fizikai fenyegetésekkel és közvetlen támadásokkal szembesülnek, ami a demokratikus környezet súlyos romlását jelenti, és a bűnüldöző szervek sokszor nem avatkoznak közbe;

27. ismételten felszólít az egységes választói névjegyzékről szóló törvény alapos és teljes körű végrehajtására, többek között a jogszabályban előírt határidők betartása és a névjegyzék ellenőrzése során az összes releváns állami intézmény közötti teljes körű és hatékony együttműködés biztosítása tekintetében; emlékeztet arra, hogy a választói névjegyzék javítása továbbra is az ODIHR egyik kulcsfontosságú ajánlása és a hiteles választások előfeltétele; hangsúlyozza, hogy ezen intézkedések megfelelő végrehajtása elengedhetetlen a választói névjegyzék pontosságába és integritásába, és ezáltal a választási folyamatba vetett közbizalom biztosításához;

28. sajnálatát fejezi ki az újságírókat érő fokozott erőszak, fizikai támadások, jogellenes megfigyelés és megfélemlítés miatt, ami a 2026. márciusi helyhatósági választásokon csúcsosodott ki, és amit álcázott támadók követtek el; felszólít az elszámoltathatóság fokozására és a támadók elleni nyomozásra; ismételten hangsúlyozza a sajtószabadság fontosságát a tagjelölt országok számára;

29. aggodalmát fejezi ki a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a külföldi kiberműveletek és a Szerbia demokratikus folyamataiba való beavatkozás növekvő szerepe miatt;

30. aggodalommal veszi tudomásul a médiában zajló folyamatos szerkesztői változásokat, és elítéli a független médiaszolgáltatókra nehezedő fokozott nyomást, amely része a média foglyul ejtésére irányuló tágabb folyamatnak; elítéli, hogy továbbra is működik az RT Balkan és a Sputnik Srbija orosz online hírszolgáltató, amelyeket oroszbarát narratívák és dezinformáció terjesztésére használnak a nyugat-balkáni régióban; emlékeztet arra, hogy ezeket a hálózatokat az Oroszországgal szembeni európai szankciók megkerülésére használják; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy lépjenek fel a hibrid fenyegetésekkel szemben, és teljes mértékben igazodjanak a Sputnik és az RT műsorszórási tevékenységének felfüggesztéséről szóló tanácsi határozathoz;

31. komoly aggodalmának ad hangot a nemzetgyűlés által 2026. január 28-án elfogadott, kulcsfontosságú igazságügyi törvényeket érintő módosítások miatt, amelyeket sürgősségi eljárásban, a nyilvánosság megkérdezése, igazságügyi szervek bevonása vagy megfelelő indokolás nélkül fogadtak el; hangsúlyozza, hogy ez újabb komoly visszalépést jelent Szerbia uniós csatlakozás felé vezető útján, mivel tovább gyengíti az igazságszolgáltatás függetlenségét és az ügyészi

autonómiát; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az úgynevezett „Mrdić-törvényeket” már végrehajtották a szervezett bűnözéssel foglalkozó ügyészek (TOOK) eltávolításával, ezáltal ténylegesen visszafordítva az igazságügyi reformok terén a 2022. évi alkotmányos reform óta elért eredményeket, és tárgytalanná téve a visszavonásukra irányuló felhívást; tudomásul veszi, hogy e módosítások végrehajtását leállították; felszólít ezek sürgős felülvizsgálatára, teljes összhangban a Velencei Bizottság véleményében foglalt ajánlásokkal, és sürgeti a szerb hatóságokat, hogy terjesszenek elő egyértelmű ütemtervet az igazságszolgáltatás függetlenségére vonatkozó garanciák helyreállítására; sürgeti a Bizottságot, hogy az elfogadott módosítások fényében állítsa le a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében Szerbiának nyújtott további finanszírozás folyósítását;

32. súlyos aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Szerbia nem folytat folyamatos hatékony együttműködést az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségével (Eurojust), mivel nem nevezte ki időben az összekötő ügyészt, ami összekötő irodájának ideiglenes bezárásához vezetett, és negatívan befolyásolta a folyamatban lévő együttműködést, és a jelentések szerint több mint 200 ügy megakadt vagy érintett volt; tudomásul veszi az Eurojust összekötő ügyészének újbóli kinevezését, és sürgeti Szerbiát, hogy folytassa a megfelelő igazságügyi együttműködést, és az uniós ügynökségekkel folytatott igazságügyi együttműködést tekintse alapvető csatlakozási kötelezettségnek; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy biztosítsák a teljes körű és következetes együttműködést a további pénzügyi kifizetések előfeltételeként;

33. további aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szerbiai igazságszolgáltatásra egyre gyakrabban nehezedik jogtalan befolyás, ideértve a bírák és ügyészek elleni nyilvános támadásokat, a függetlenségüket aláásó politikai nyilatkozatokat, valamint az intézményi és jogalkotási eszközökkel történő nyomásgyakorlási kísérleteket; figyelmeztet arra, hogy az ilyen gyakorlat visszatartó hatást gyakorolhat a független döntéshozatalra, és tovább rombolhatja az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat; hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségét mind jogi, mind gyakorlati szinten ténylegesen biztosítani kell; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy tartózkodjanak minden olyan intézkedéstől vagy retorikától, amely veszélyeztetheti az igazságszolgáltatás függetlenségét, és biztosítsanak biztonságos és támogató környezetet ahhoz, hogy a bírák és ügyészek feladataikat nyomásgyakorlástól mentesen végezhessék; elítéli, hogy a szerb tisztviselők erőszakra uszító nyelvezetet használnak;

34. aggodalmát fejezi ki az állam foglyul ejtésére utaló tartós jelek miatt, ideértve a kulcsfontosságú intézményekre, szabályozó szervekre és a közigazgatásra gyakorolt indokolatlan politikai befolyást; hangsúlyozza, hogy az intézményi függetlenség és

elszámoltathatóság megerősítése alapvető fontosságú a közbizalom helyreállítása és az európai integrációs folyamat előmozdítása szempontjából;

35. aggodalommal állapítja meg, hogy az elnöki intézmény alkotmányban rögzített szerepét és pártatlanságát tovább gyengíti az állandó kampánytevékenység és pártpolitikai aktivizmus, többek között azáltal, hogy a helyhatósági választások bizonyos jelöltlistái az elnök nevét viselik; elítéli a közhivatalokkal és a közpénzekkel a kormánypárt javára, pártpolitikai célokból elkövetett visszaéléseket, beleértve többek között a választási kampányokat és a szavazók utaztatását, amelyek végső soron elmossák a határvonalat az állam és a kormánypárt között;

36. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a megszakított parlamenti munka, az állandósult kampányüzemmód és a magas fokú polarizáció együttesen hozzájárul a Nemzetgyűlés működésképtelenségéhez; megismétli, hogy kész támogatni a Nemzetgyűlést és annak tagjait a Szerbia európai útjával kapcsolatos demokratikus folyamatokban, beleértve a Parlament eljárási szabályzatának megfelelő működését is, felhasználva az Európai Parlament meglévő demokráciatámogatási eszközeit és kezdeményezéseit; ösztönzi az EU és Szerbia közötti parlamenti párbeszéd további erősítését és a konstruktív szerepvállalást az Európai Parlament Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottságában;

37. mély aggodalmát fejezi ki a szerbiai diáktüntetések és más tüntetések által kiemelt rendszerszintű problémák, például a polgári szabadságjogokkal, a hatalmi ágak szétválasztásával, a korrupcióval, a környezetvédelemmel, az intézményi és pénzügyi átláthatósággal, különösen az infrastrukturális projektekkel kapcsolatos problémák miatt;

38. mély aggodalmát fejezi ki a belgrádi Generalštab modernista komplexumra vonatkozó lex specialis elfogadása, valamint a törvény későbbi „hiteles értelmezése” miatt, amelyek gyakorlatilag felülírják a kulturális örökség védelmére vonatkozó jogi keretet és aláássák a jogbiztonságot; hangsúlyozza, hogy az ilyen ad hoc jogalkotási intézkedések gyengítik a jogállamiságot, a jog kiszámíthatóságát és a jogrendszer egészének integritását; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy helyezzék hatályon kívül ezeket az intézkedéseket, és biztosítsák az alkotmányos, örökségvédelmi és területrendezési jogszabályok maradéktalan betartását;

39. emlékeztet arra, hogy az alkotmány rendelkezései szerint a Vajdaság Autonóm Tartomány finanszírozásáról szóló törvényt 2008 végéig el kellett volna fogadni; arra ösztönzi ezért a kormányt, hogy haladéktalanul terjessze az ügyet a parlament elé;

Alapvető szabadságok és emberi jogok

40. megismétli, hogy támogatja Szerbia teljes népének, köztük a diákoknak azon alapvető jogát, hogy szabadon kinyilvánítsák véleményüket, és békés tüntetés útján követeljenek többek között elszámoltathatóságot és a jogállamisághoz közvetlenül kapcsolódó demokratikus reformokat, valamint azt, hogy az ország igazodjon az EU elveihez és értékeihez;

41. elítéli, hogy az elmúlt évben békés tüntetőket, diákokat, aktivistákat és újságírókat számos elnyomó intézkedésnek vetettek alá, melyek magukban foglalták túlzott erőszak és rendőri erőszak alkalmazását, az önkényes fogva tartást és a letartóztatásokat, a politikai száműzetést, a jogellenes megfigyelést, a nemi alapú online zaklatást és megfélemlítést, beleértve a nem beleegyezéses alapon készült intim tartalmak terjesztését, továbbá a nyilvános nyilvántartásokban foglalt személyes adatokkal a békés tüntetők elleni megtorlás céljából történő visszaélést és a megfélemlítés egyéb formáit és a jogellenes kitoloncolásokat; célzott szankciókra szólít fel a jogszabályok és emberi jogok Szerbiában történt súlyos és rendszeres megsértéséért felelős személyekkel szemben;

42. elítéli a hatalmon lévő párttal szoros kapcsolatban álló, büntetlenül működő és tüntetőket támadó informális bandák által kirobbantott erőszakhullámot; felhívja a szerb hatóságokat, hogy biztosítsák a békés tüntetéseken részt vevők védelmét;

43. kéri a tüntetőkkel szembeni szükségtelen és aránytalan erőszakra és jogellenes megfigyelésre vonatkozó valamennyi állítás sürgős, pártatlan és átlátható kivizsgálását; felszólítja a hatóságokat, hogy hagyjanak fel azzal a gyakorlattal, hogy az embereket jogszerű tevékenységek folytatása miatt felelősségre vonják, és biztosítsák a politikai jogok teljes körű tiszteletben tartását;

44. továbbra is súlyos aggodalmát fejezi ki többek között az Amnesty International és a SHARE Alapítvány jelentései miatt, amelyek szerint a szerb hatóságok illegális kémszoftvereket, például a Pegasust használták aktivisták, újságírók, a civil társadalom tagjai és polgárok megfigyelésére, és súlyos aggodalmát fejezi ki a kémszoftverek használatának eseteire adott megfelelő intézményi vagy független felügyeleti válaszok hiánya miatt; sürgeti Szerbia kormányát, hogy haladéktalanul vessen véget az ilyen gyakorlatoknak, alaposan vizsgáljon ki minden esetet, és vonja felelősségre a felelősöket; sürgeti a Bizottságot, hogy kövesse figyelemmel ezeket az incidenseket, és gyakoroljon nyomást a szerb hatóságokra a teljes körű és független kivizsgálás érdekében; határozottan elítéli Szerbia információs és távközlési miniszterének a polgárok elleni rendőrségi erőszakkal kapcsolatos, 2026. április 4-i elfogadhatatlan nyilatkozatait; súlyos aggodalmát fejezi ki a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek oknyomozó újságírókkal és civil társadalmi aktivistákkal szembeni alkalmazása miatt;

45. mély aggodalmát fejezi ki azon hiteles állítások miatt, amelyek szerint a békés tüntetőkkel szemben akusztikus fegyvert vetettek be; megjegyzi, hogy az incidens ügyében nem indult haladéktalan és átlátható vizsgálat; emlékeztet az Európa Tanács 2025 áprilisában elfogadott ideiglenes intézkedésére, amely a tüntetők védelmére vonatkozott, és hangsúlyozza, hogy az ilyen állítások kivizsgálásának elmulasztása az emberi jogok európai egyezménye megsértésének minősülhet; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy haladéktalan folytassanak le pártatlan vizsgálatot, valamint gondoskodjanak a felelősségre vonásról; megjegyzi, hogy Szerbia csökkentett áron vásárol kínai hardvert és szoftvert annak érdekében, hogy fokozza polgárainak megfigyelését, különösen kiterjedt videokamerás megfigyelőrendszerek és fejlett arcfelismerő rendszerek nyilvános helyeken történő telepítése révén, a Belgrádban végrehajtott „Biztonságos város” projekt keretében a Huawei-jel folytatott együttműködés révén; komoly aggodalmának ad hangot azon jelentések miatt, amelyek szerint a szerb hatóságok uniós előcsatlakozási forrásokat használtak fel biometrikus és igazságügyi informatikai szoftverek beszerzésére a Papilon nevű orosz vállalattól, amely uniós szankciók hatálya alatt áll; felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi uniós finanszírozású programban biztosítsa az uniós korlátozó intézkedéseknek való teljes körű megfelelést; sajnálatát fejezi ki a szerb hatóságok békés diákokkal, újságírókkal és aktivistákkal szembeni megfélemlítési kampánya miatt, amely az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSB) ellentmondásos jelentésére támaszkodik annak érdekében, hogy hamisan azzal vádolja a tüntetőket, hogy a 2025. március 15-i belgrádi Szlavija téri tiltakozás során hangágyút használtak; hangsúlyozza, hogy a félelem fegyverként való felhasználása a polgári eltérő vélemények elnyomására teljes mértékben elfogadhatatlan és összeegyeztethetetlen az EU alapvető értékeivel; határozottan elítéli a legmagasabb rangú szerb tisztviselők európai parlamenti képviselők elleni legutóbbi támadásait, beleértve az arra vonatkozó hamis vádakat, hogy hazugságokat terjesztettek, valamint a tiltakozással kapcsolatos félretájékoztatást;

46. súlyos aggodalmát fejezi ki a jogállamiságot támogató civil társadalmi szervezetekkel szembeni szóbeli támadások, lejáratókampányok és nyomásgyakorlás fokozódása miatt; további aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a szerbiai civil társadalmi szervezetek egyre nagyobb kihívásokkal szembesülnek, beleértve a korlátozó feltételeket, a finanszírozási korlátokat, a rendőrségi razziákat és az állami hatóságok általi megfélemlítés egyéb formáit; hangsúlyozza egy olyan keret fontosságát, amely lehetővé teszi a helyi, aktív civil társadalmi szervezetek számára, hogy inkluzív módon, érdemben vegyenek részt a politikai döntéshozatalban, többek között az uniós integrációs folyamatokban; felszólítja a hatóságokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a civil társadalom számára egy olyan biztonságos környezetről, amelyben szabadon működhet, és tartózkodjanak minden olyan cselekménytől, amely

alááshatja az ilyen szervezetek függetlenségét és munkáját; elítéli az újságírók és a média munkafeltételeinek romlását; sürgeti Szerbiát, hogy fordítsa vissza a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását eredményező folyamatokat; aggodalommal állapítja meg, hogy Szerbia 2025-ben érte el a legalacsonyabb pontszámot a sajtószabadság-indexen, 180 ország közül a 96. helyen állt, és a második legrosszabb helyre került Európában;

47. súlyos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a legmagasabb szintű politikai szereplők szóbeli támadásai révén a független médiával és az egyes újságírókkal szemben ellenséges környezet alakult ki; komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az elmúlt évben nőtt az újságírók elleni, nyilvántartásba vett támadások száma, és ezzel párhuzamosan csökkent a büntetőeljárások, ami elősegíti a büntetlenséget; kiemeli a médiatulajdon tartós strukturális problémáit, az elégtelen szabályozási felügyeletet és a valódi médiapluralizmus hiányát; aggodalommal veszi tudomásul a médiatulajdon koncentrációját és a kormánypárti médiaorgánumok aránytalan befolyását, ami korlátozza a pluralizmust és hozzájárul a dezinformáció terjedéséhez; felhívja a szerb hatóságokat, hogy az európai normákkal összhangban biztosítsanak valóban független és sokszínű médiakörnyezetet;

48. súlyos aggodalommal állapítja meg, hogy Szerbia Elektronikus Médiát Szabályozó Hatósága (REM) továbbra sem képes hatékonyan működni, mivel továbbra sem rendelkezik legitim és működőképes, politikai befolyástól független tanáccsal; emlékeztet arra, hogy a nemzetgyűlés immár két éve nem választja meg a REM Tanács tagjait; hangsúlyozza, hogy a REM folytatódó bénultsága aláássa a szabályozási felügyeletet, miközben a politikai polarizáció igen erős; emlékeztet arra, hogy a Bizottság többször is hangsúlyozta, hogy a médiapluralizmus kulcsfontosságú biztosítékaként teljes mértékben működőképes és független REM-re van szükség; hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos a REM függetlenségének és hatékony működésének biztosítása; üdvözli, hogy a szabálytalanságok és az eljárási szabálysértések ellenére a civil társadalmi szervezetek, a szakmai szövetségek és más engedélyezett pályázók részt vesznek az inkluzív kiválasztási folyamatban, és úgy véli, hogy ez a részvétel rávilágít arra, hogy a folyamat eredményét el kell ismerni annak érdekében, hogy ne legyen indok a megfelelően kiválasztott jelöltek visszavonására; úgy véli, hogy mind a folyamat, mind a jövőbeli REM-tanács hitelessége csak úgy állítható helyre, ha visszatérnek az eljárás jogszerű szakaszához, és elismerik a legutóbbi inkluzív kiválasztási folyamat eredményét;

49. aggodalmát fejezi ki a szerb médiakörnyezet függetlenségével, megbízhatóságával és integritásával kapcsolatban; kiemeli különösen a dezinformáció és az oroszbarát propaganda állami kötődésű médiaorgánumok általi terjesztését; felszólítja a szerb kormányt, hogy tegyen megfelelő intézkedéseket a média átláthatósága, a

tájékoztatás pontossága és az újságírói normák tiszteletben tartása érdekében; sürgeti Szerbiát, hogy fordítsa vissza a médiaszabadság terén tapasztalható visszaesést, és igazodjon a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai jogszabályhoz[8]; hangsúlyozza, hogy a médiatudatosság és a digitális jártasság megerősítése elengedhetetlen a dezinformáció, a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint az EU-ellenes narratívák elleni küzdelemhez, csakúgy mint a demokratikus reziliencia megerősítéséhez; felhívja Szerbiát, hogy dolgozzon ki és hajtson végre átfogó és inkluzív médiatudatossági kezdeményezéseket az oktatási rendszer egészében;

50. aggodalommal veszi tudomásul, hogy a politikai pártok széles körű ellenőrzést gyakorolnak a közszférában, az állami ügynökségeknél, az állami tulajdonú vállalatoknál, a felügyelőbizottságokban és a kulcsfontosságú szabályozó szerveknél történő kinevezések felett, mivel a politikai pártfogás aláássa a közigazgatás szakmaiságát és elszámoltathatóságát;

51. hangsúlyozza a tudományos élet szabadsága és az intézményi autonómia védelmének fontosságát az európai felsőoktatási térség elveivel összhangban; súlyos aggodalmát fejezi ki az akadémiai személyzetre nehezedő pénzügyi, adminisztratív és fizikai nyomásról, valamint a kormányzati intézkedéseknek az egyetemek intézményi autonómiájába való beavatkozásáról szóló jelentések miatt, beleértve a Belgrádi Egyetem rektora és több szerbiai egyetemi dékán elleni politikai fenyegetéseket, egyes felsőoktatási dolgozók elbocsátását és az egyetemek helységeibe való állítólagos rendőrségi behatolást; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy haladéktalanul vessenek véget ezeknek a gyakorlatoknak, és tartsák teljes mértékben tiszteletben az egyetemek autonómiáját az emberi jogok európai egyezményével összhangban; elítéli az egyetemekre és más kutatási intézményekre gyakorolt politikai nyomást; elítéli a professzorok, kutatók és egyéb tudományos munkatársak becsmérlését a kormánypárti médiában; elítéli a Belgrádi Egyetem épületében tartott – és a kormánypárti bulvármédia által közzétett rendőrségi razziát, amely a tudományok körökre és a tudományos élet szabadságára gyakorolt nyomás és a velük szembeni megfélemlítés újabb formája;

52. aggodalommal állapítja meg, hogy a szerb kormánynak az oktatás és a tudományos élet szabadsága terén tanúsított magatartása aláássa a 25. és 26. fejezet szerinti normákat, amelyek az egyetlen két fejezet, amelyet Szerbia ideiglenesen lezárt; felhívja a Bizottságot annak

---

[8] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

értékelésére, hogy továbbra is teljesülnek-e a 25. és 26. fejezet ideiglenes lezárásának feltételei;

53. komoly aggodalmának ad hangot a szerbiai kulturális intézményekben tapasztalható növekvő politikai beavatkozás miatt, beleértve a művészeti programozásra, az irányítási struktúrákra és a finanszírozási döntésekre, valamint az örökségvédelmi intézményekre és szakemberekre nehezedő nyomást; megjegyzi, hogy egyes beszámolók szerint a kulturális tartalmakhoz való hozzáférést korlátozzák – aláásva ezzel a polgárok kulturális életben való részvételhez való jogát –, továbbá egyes kulturális programokat törölnek, kulturális szakembereket bocsátanak el és az örökségvédelemben részt vevő szakértőkre nyomást gyakorolnak; hangsúlyozza, hogy a művészi kifejezés szabadsága, az intézményi autonómia és a szakmai függetlenség a demokratikus élet szerves részét képezi; felhívja a szerb hatóságokat, hogy az európai normákkal és az emberi jogok európai egyezményével összhangban teljes mértékben tartsák tiszteletben ezeket az elveket, és hozzanak létre átlátható, érdemeken alapuló és politikamentes kulturális kormányzást, biztosítva a közfinanszírozás tisztességes és független elosztását, valamint a politikai beavatkozástól mentes támogató környezetet a kulturális és kreatív ágazatok számára;

54. megismétli, hogy Szerbiának biztosítania kell az alapvető jogok védelmére vonatkozó jogszabályi és intézményi keretek következetes és hatékony végrehajtását, különös tekintettel a nők elleni erőszakra, az intézményesítettség csökkentésére és a gyermekek elleni erőszakra vonatkozó szakpolitikákra; aggodalmát fejezi ki a nemi alapú erőszak tartósan magas aránya miatt Szerbiában, beleértve annak digitális dimenzióját is, és felhívja a szerb hatóságokat, hogy megfelelő cselekvési tervekkel, finanszírozással és végrehajtási mechanizmusokkal biztosítsák a reagálást;

55. felhívja Szerbiát, hogy a gyakorlatban biztosítsa valamennyi nemzeti kisebbség jogainak tiszteletben tartását, és mutasson őszinte elkötelezettséget a lezáratlan kérdések megoldása iránt, beleértve az oktatáshoz, a tájékoztatáshoz, a külön médiafelülethez, a finanszírozáshoz, a létesítményekhez és a kisebbségi nyelveken nyújtott vallási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint a kormányzat valamennyi szintjén való teljes körű képviseletet, lehetőség szerint a viszonosság elvével és valamennyi vonatkozó európai normával összhangban; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2025 óta a nemzeti kisebbségek nincsenek miniszteri szinten képviselve, különösen az emberi és kisebbségi jogok tárcájánál; kiemeli, hogy bár Szerbia nagyjából rendelkezik a nemzeti kisebbségek védelmére vonatkozó jogi és szakpolitikai kerettel, annak hatékony és következetes végrehajtása terén továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatók; tudomásul veszi a nemzeti kisebbségi jogok érvényesítésére irányuló új cselekvési terv kidolgozásának jelentős késedelmét, amelyet végül 2026. május 28-án fogadtak el, és

hangsúlyozza, hogy Szerbiának sürgősen végre kell hajtania azt; további konkrét intézkedésekre szólít fel, beleértve az egyértelmű határidőket, a megfelelő forrásokat és a szilárd nyomonkövetési mechanizmusokat; felszólít a megkülönböztetés elleni jogszabályok teljes körű végrehajtására, valamint az összes nemzeti és egyéb kisebbséggel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmód biztosítására irányuló erőfeszítések fokozására; felszólít a gyűlölet-bűncselekmények hatékony kivizsgálására és elítélésére; határozottan elítéli a kisebbségi közösségek, köztük a szlovákok, románok, bolgárok és horvátok elleni támadásokat, megfélemlítést, célbavételt és zaklatást, valamint a sértő etnikai megnevezések kormánypárti média általi alkalmazását; hangsúlyozza, hogy a kisebbségek védelme terén elért mérhető és ellenőrizhető előrehaladást az „alapkérdések” klaszter részeként kell kezelni, egyértelmű referenciaértékekkel és nyomon követéssel;

56. kiemeli, hogy a kisebbségi nyelveken történő oktatáshoz való hozzáférés a gyakorlatban továbbra is korlátozott, és azt az alapvető kisebbségi jogokkal összhangban minden szinten haladéktalanul és adminisztratív akadályok nélkül garantálni kell; felszólítja Szerbiát, hogy védje és támogassa nemzeti kisebbségei kulturális örökségét, és különösen teremtsen pozitív légkört a kisebbségi nyelveken folyó oktatás számára, valamint sajnálatát fejezi ki a kisebbségi jogok megsértése miatt ezen a területen; hangsúlyozza, hogy teljes mértékben elegendő tanárt, tankönyvet és oktatási anyagot kell biztosítani; felszólítja Szerbiát, hogy tartózkodjon a nemzeti identitások kihasználásától, és határozottan elítéli az egyes nemzeti identitásokkal szembeni gyűlöletbeszéd rögzített eseteit;

57. elismeri a nemzeti kisebbségi tanácsok szerepét, de aggodalmát fejezi ki korlátozott kapacitásaik miatt, és megfelelő pénzügyi és intézményi támogatásra szólít fel függetlenségük biztosítása érdekében;

58. határozottan elítéli a szerb hatóságok arra irányuló kísérleteit, hogy aláássák a közösségek nemzeti identitását az országban; ezzel összefüggésben aggodalmát fejezi ki az olyan narratívák előmozdítása miatt, mint az úgynevezett „shopi nemzet”, amelyek célja a bolgár közösség létezésének eltörlése, valamint történelmi gyökereinek, kulturális örökségének és a nemzetközi jog által védett önmeghatározáshoz való jogának megtagadása; felszólítja Szerbiát, hogy biztosítsa a kisebbségi csoportokra, köztük a bolgár közösségen belüli nőkre jellemző nevek és nyelvek használatához való jogot; aggodalmát fejezi ki egyes kisebbségi csoportok demográfiai hanyatlása miatt;

59. felhívja a szerb kormányt, hogy biztosítson egyenlő jogokat a szerbiai horvát kisebbség számára, ahogyan a szerb kisebbség is egyenlő jogokat élvez Horvátországban, és tanúsítson őszinte elkötelezettséget a horvát kisebbséget érintő lezáratlan kérdések

megoldása iránt; sajnálatát fejezi ki Szerbia azon intézkedései miatt, amelyek kisajátítják a horvát kulturális örökséget és irodalmi hagyományainak eredetét, vagy megkérdőjelezik a horvát nyelv státuszát; üdvözli ugyanakkor a tavankuti horvát nyelvű iskola előtti nevelés jóváhagyását; elvárja, hogy a teljes körű végrehajtás azonnal megkezdődjön, és arra ösztönzi a nemzeti és helyi hatóságokat, hogy folytassák a párbeszédet a horvát nemzeti tanáccsal;

60. kiemeli a szerbiai román kisebbség helyzetét, és felhívja a hatóságokat, hogy tegyenek meg minden intézkedést nyelvi, vallási, oktatási és kulturális jogainak teljes körű gyakorlása érdekében, többek között a román nyelvű oktatáshoz, vallási szolgáltatásokhoz és médiához való hozzáférés megkönnyítése révén, és mozdítsanak elő olyan inkluzív politikákat, amelyek védik e kisebbség tagjainak identitását és közéletben való részvételét; felhívja a szerb hatóságokat, hogy tartózkodjanak a vlachok és a románok közötti különbségtételtől; sajnálatosnak tartja a szerbiai román ortodox egyház helyzetét, amelyet az állam hivatalosan nem ismer el hagyományos egyházként, ami jelentős kihívást jelent a román templomok és papok számára a román közösség vallásgyakorlásának folytatása terén;

61. ismételten aggodalmát fejezi ki az állandó és ideiglenes tartózkodásról szóló törvény korlátozó és önkényes végrehajtása miatt a Szerbia déli részén élő több ezer albán lakcímének passziválásához kapcsolódóan; sürgeti a Belügyminisztériumot, hogy a lehető leghamarabb tegyen közzé átfogó statisztikákat a 2011 és 2024 között Medveđában, Bujanovacban és Preševóban passzivált polgárokról, állampolgárság/etnikai hovatartozás szerinti bontásban; hangsúlyozza, hogy a Közigazgatási és Helyi Önkormányzati Minisztériumnak le kell állítania a passzivált címekkel rendelkező polgárok egységes választói névjegyzékből való törlésének folyamatát;

62. felhívja Szerbiát, hogy biztosítsa a romaintegrációs stratégia teljes körű végrehajtását, beleértve a megfelelő finanszírozást, koordinációt és nyomon követést a roma közösségek részvételével; intézkedéseket szorgalmaz az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a szegregáció megelőzése érdekében;

63. aggodalmát fejezi ki a vallási intézmények növekvő politikai befolyása miatt, és felhívja a hatóságokat, hogy biztosítsák a szekularizmus tiszteletben tartását, az egyenlő bánásmódot és valamennyi vallási közösség teljes körű elismerését;

64. elítéli az LMBTIQ+-személyekkel szembeni ellenségeskedés, megkülönböztetés és gyűlöletbeszéd folytatódó légkörét Szerbiában; felszólítja Szerbiát, hogy javítsa a gyűlölet-bűncselekményekre, a gyűlöletbeszédre és a megkülönböztetésmentességre vonatkozó jogszabályok végrehajtását; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy

késedelem nélkül folytassák a nemek közötti egyenlőségről szóló törvény és az azonos neműek élettársi kapcsolatáról szóló törvény jogalkotási folyamatát annak érdekében, hogy megerősítsék az alapvető jogok védelmét és biztosítsák az egyenlőségre és a megkülönböztetésmentességre vonatkozó európai normákhoz való igazodást;

65. megjegyzi, hogy az emberkereskedelemről szóló jelentés kiemeli, hogy az illetékes szerb hatóságok nem felelnek meg teljes mértékben az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimumszabályoknak, annak ellenére, hogy az előző jelentéstételi időszakhoz képest fokozott erőfeszítésekről tettek tanúbizonyságot; felszólítja a hatóságokat e hiányosságok kezelésére az áldozatközpontú megközelítés megerősítése, a hatékony és visszatartó erejű büntetőeljárások biztosítása, az intézmények közötti koordináció javítása, valamint a civil társadalommal való együttműködés fokozása révén, a nemzetközi normákkal összhangban.

Megbékélés és jószomszédi kapcsolatok

66. elvárja Szerbiától, hogy teljes mértékben működjön együtt Koszovóval annak érdekében, hogy végre bíróság elé állítsák a 2023-as banjskai terrortámadás elkövetőit; elítéli, hogy Szerbia még mindig nem indított büntetőeljárást a bűnösök, különösen Milan Radoičić, a Srpska Lista alelnöke ellen; megismétli, hogy az erőszakos cselekményekért felelős valamennyi személyt haladéktalanul felelősségre kell vonni és bíróság elé kell állítani a jogállamiság és a jogszerű eljárás elvei szerint; határozottan elítéli az észak-koszovói Ibër–Lepenc/Ibar–Lepenac-csatorna elleni 2024. novemberi támadást, és sürgeti az elkövetők gyors elfogását és bíróság elé állítását; felszólítja Szerbiát, hogy haladéktalanul válaszoljon Koszovó e támadással kapcsolatos kölcsönös jogsegély iránti, 2025 januárjában benyújtott kérelmére, és teljes mértékben működjön együtt a nyomozásban;

67. elismeri Szerbia fontos szerepét a nyugat-balkáni régióban, ugyanakkor határozottan elítél minden olyan intézkedést vagy kísérletet, amelynek célja egy olyan befolyási övezet megerősítése, amely aláásná a szomszédos országok szuverenitását és területi integritását;

68. emlékeztet arra, hogy a Koszovóval fennálló kapcsolatok normalizálása és a Belgrád és Pristina közötti párbeszéd keretében elért valamennyi megállapodás végrehajtása továbbra is Szerbia európai perspektívájának szerves részét, valamint annak alapvető és szükséges elemét képezi; hangsúlyozza, hogy az e területen elért konkrét, tartós és ellenőrizhető előrelépések elengedhetetlenek a regionális stabilitás megerősítéséhez és az európai perspektíva előmozdításához; kiemeli, hogy a normalizációt nem lehet

másodlagos kérdésnek tekinteni, hanem annak továbbra is kiemelt politikai prioritásnak kell maradnia; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU tovább erősítse a felek közötti közvetítői erőfeszítéseit a jelenlegi patthelyzet feloldása érdekében;

69. megismétli, hogy a jószomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés továbbra is a bővítési folyamat alapvető elemei; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Szerbia jószomszédi kapcsolatokat alakítson ki, különösen az uniós tagállamokkal kötött megállapodások végrehajtása révén;

70. hangsúlyozza, hogy az európai integráció nem járhat együtt a „szerb világ” koncepciójával, amelynek célja a régió békéjének és stabilitásának aláásása; hangsúlyozza, hogy az ilyen narratívák ellentétesek a jószomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés elveivel, amelyek az uniós csatlakozási folyamat központi elemei; hangsúlyozza, hogy az ilyen narratívák veszélyeztetik a Koszovói Köztársasággal fenntartott kapcsolatok normalizálásának folyamatát; felhívja a szerb hatóságokat, hogy tartózkodjanak az olyan retorikától és fellépésektől, amelyek regionális feszültségeket szíthatnak;

71. határozottan elítéli, hogy a szomszédos országok, különösen Bulgária, Horvátország, Koszovó és Albánia irányában többek között köztisztviselők és médiaorgánumok sorozatosan alkalmaznak gyűlöletbeszédet, ellenséges retorikát és lázító narratívákat; hangsúlyozza, hogy az ilyen megnyilvánulások összeegyeztethetetlenek az európai értékekkel, és aláássák a bizalmat, a megbékélést és a regionális stabilitást; felhívja a szerb hatóságokat, hogy aktívan lépjenek fel a gyűlöletbeszéd ellen, biztosítsák az elszámoltathatóságot, és mozdítsák elő a tisztelet légkörét és a konstruktív párbeszédet a régióban;

72. megismétli a párbeszéd folyamata minőségének javítására irányuló felhívását a nők részvétele, a nyilvánosság felé tanúsított fokozott átláthatóság és a civil társadalom érdemi bevonása révén;

73. megismétli, hogy teljes mértékben támogatja az EU közvetítésével zajló párbeszédet, és üdvözli Peter Sørensen megbízatásának 2028. február 29-ig való meghosszabbítását az EU Belgrád és Pristina közötti párbeszédért felelős különleges képviselőjeként;

74. ismételten hangsúlyozza a koszovói és a szerb hatóságok konstruktív szerepvállalásának fontosságát a Koszovó és Szerbia közötti kapcsolatok normalizálása felé vezető útról szóló megállapodás és annak végrehajtási melléklete végrehajtásának előmozdítása érdekében, amely megállapodás továbbra is érvényes és jogilag kötelező erejű mindkét félre nézve; felszólítja Koszovót és Szerbiát egyaránt, hogy teljes mértékben hajtsák végre a brüsszeli és az ohridi megállapodást – beleértve a szerb többségű önkormányzatok

szövetségének/közösségének létrehozását és Koszovó regionális és nemzetközi szervezetekben való tagságával szembeni szerbiai ellenállás megszüntetését –, továbbá hogy kerüljék el azokat az egyoldalú fellépéseket, amelyek alááshatják a párbeszéd folyamatát;

75. elítéli a szerb politikai vezetők szomszédos országokra és népekre irányuló ismétlődő negatív, agresszív és soviniszta retorikáját, amely aláássa a jószomszédi kapcsolatok kialakítására irányuló erőfeszítéseket, többek között a Boszniai Szerb Köztársaság napjának alkotmányellenes megünneplése tekintetében, ami veszélyezteti Bosznia-Hercegovina stabilitását és területi integritását; felhívja Szerbiát, hogy tartózkodjon az eszkalációs narratíváktól, és biztosítsa, hogy biztonsági és védelmi politikái összhangban legyenek az európai értékekkel és tiszteletben tartsák a jószomszédi kapcsolatokat;

76. elítéli a Szerbia elnöke által szomszédos országokkal szemben alkalmazott agresszív és lázító retorikát, mivel bizonyíték nélkül azt állította, hogy Horvátország, Albánia és Koszovó Szerbia megtámadására készül, és ezt ürügyként használta fel kínai szuperszonikus rakéták vásárlására;

77. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia folytatja arra irányuló kísérleteit, hogy elszigetelje szomszédját, Koszovót a nemzetközi színtértől azáltal, hogy kampányt folytat annak elismerése ellen, vagy kizárja az országot a nemzetközi szervezetekből; felszólítja Szerbiát, hogy ne ellenezzel tovább Koszovó csatlakozását az Európa Tanácshoz, ami egyébként ellentmond a Koszovó és Szerbia közötti, a kapcsolatok normalizálásáról szóló 2013. évi megállapodásnak;

78. felhívja Szerbiát, hogy alkalmazzon aktívabb megközelítést a háborús bűncselekmények tagadása és a történelmi revizionizmus kezelése terén, különösen a Horvátországban, Bosznia-Hercegovinában és Koszovóban folytatott háború tekintetében; felhívja a szerb hatóságokat, hogy a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bírósági ítéletek elismerése és betartása, a háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelem, valamint a belföldi ügyészek támogatása révén biztosítsanak igazságot az áldozatok számára; határozottan elítéli a háborús bűncselekményekért hozott nemzetközi ítéletek széles körű nyilvános tagadását, többek között a srebrenicai népirtás tagadását; kéri, hogy a háborús bűncselekmények tagadását és a háborús bűnösök dicsőítését foglalják bele a büntető törvénykönyvbe azzal a céllal, hogy a háborús bűncselekmények tagadásának a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék és a Nemzetközi Bíróság ítéleteiben meghatározott bármely formája ellen büntetőeljárást indítsanak;

79. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Szerbia nem mutatott valódi elkötelezettséget a múltjával való szembenézés, valamint a háborús

bűncselekmények hatékony kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása iránt, amint azt a magas rangú gyanúsítottak elleni vádemelés elmulasztása, a háborús bűncselekményekkel foglalkozó főügyész 2023 óta fennálló hiánya, valamint a nemzetközi háborús bűncselekmények miatt kiszabott ítéletek nyilvános, széles körű tagadása, és többek között a srebrenicai népirtás tagadása is tükrözi; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kormányzó párt és a kormánypárti médiaorgánumok továbbra is támogatják az elítélt háborús bűnösöket, ami teret biztosít számukra a történelmi revizionizmushoz és a gyűlöletbeszédhez;

80. megismétli álláspontját a háborús archívumok megnyitásának és közzétételének fontosságáról, és ismételten felszólít a volt Jugoszlávia levéltárainak megnyitására, és különösen a volt jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) és a jugoszláv néphadsereg kémelhárítási szolgálata (KOS) aktáihoz való hozzáférés biztosítására, valamint arra, hogy az aktákat kérésre küldjék vissza az érintett utódállamok kormányainak;

81. hangsúlyozza, hogy érdemi regionális együttműködésre van szükség a háborús bűncselekmények kezelése terén a joghatósági összeütközések elkerülése és annak biztosítása révén, hogy a háborús bűncselekményeket megkülönböztetés nélkül üldözzék, hangsúlyozva, hogy e tekintetben minden lezáratlan kérdést teljes mértékben meg kell oldani;

82. megjegyzi, hogy az „eltűnt személyekkel” kapcsolatos megoldatlan ügyek továbbra is komoly kihívást jelentenek, és jelentősen akadályozzák a kapcsolatok normalizálását; sürgeti Szerbiát, hogy fokozza a megbékélésre irányuló erőfeszítéseit, és alkalmazzon aktívabb megközelítést; felhívja Szerbiát, hogy teljes mértékben működjön együtt az uniós tagállamok igazságügyi hatóságaival a háborús bűncselekmények kivizsgálása során, beleértve az eltűnt személyek elleni bűncselekményeket is, és bocsásson rendelkezésre minden olyan releváns információt, amely lehetővé teszi azonosításukat; érdemi kétoldalú együttműködésre szólít fel a többi érintett állammal a gyors információcsere révén, többek között a dokumentumokhoz és archívumokhoz való hozzáférés, az eltűnt személyek ügyeinek rendezése, az öröklési ügyek rendezése, a háborús bűncselekmények büntetőeljárás alá vonása és a kulturális javak visszaszolgáltatása révén; sürgeti Szerbiát, hogy végre valóban inkluzív és átlátható módon fogadja el az eltűnt személyekről szóló, hosszú ideje bejelentett törvényt;

83. elítéli, hogy a szerb ortodox egyházat a szerb befolyás régión belüli kiterjesztéseként használják, és felhívja az ország vallási vezetőit, hogy népszerűsítsék azokat az üzeneteket, amelyek elősegítik a jószomszédi kapcsolatokat és a megértést a régió különböző országai és vallásai között, valamint aktívan járuljanak hozzá a konfrontáció kultúrájának felszámolásához; felszólít a szerbiai és koszovói vallási

kisebbségek védelmére, valamint az imahelyekhez való hozzáférés biztosítására;

Társadalmi-gazdasági reformok

84. emlékeztet arra, hogy a Reform- és Növekedéstámogató Eszközből nyújtott támogatás előfeltétele a hatékony demokratikus mechanizmusok – többek között a többpárti parlamentáris rendszer, a szabad és tisztességes választások, a plurális média, a független igazságszolgáltatás, a jogállamiság – tiszteletben tartása és valamennyi emberi jogi kötelezettség teljesítése, valamint a Koszovóval fennálló kapcsolatok normalizálásában való konstruktív szerepvállalás; aggodalommal állapítja meg, hogy 2026 januárjában a Bizottság ennek ellenére jóváhagyta a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében Szerbiának nyújtott támogatás első kifizetését; felhívja a Bizottságot, hogy fejtse ki, hogyan teljesültek az előfeltételek; megjegyzi, hogy a Szerbiának nyújtott források rossz üzenetet közvetítenek az uniós tagságot kérő többi ország számára, ami azt sugallja, hogy az uniós források a csatlakozással kapcsolatos reformok terén elért valódi előrelépés nélkül is megszerezhetők; úgy véli, hogy az európai finanszírozásnak jobban kell támogatnia az ország demokratikus reformjait; kéri a vonatkozó meglévő és jövőbeli uniós finanszírozás átprogramozását annak érdekében, hogy több forrást irányítsanak át az igazságügyi reformok, a korrupcióellenes intézkedések, a független média és a civil társadalmi szervezetek, valamint a független kulturális ágazat támogatására kritikus munkájuk támogatása érdekében; hangsúlyozza, hogy a szerb kormányon keresztül nyújtott támogatást haladéktalanul fel kell függeszteni, mivel a jogállamiság, a tömegtájékoztatás szabadsága és a választási feltételek terén nem történt egyértelmű és hiteles előrelépés;

85. megjegyzi, hogy az uniós csatlakozási folyamat a nemzeti jogszabályok uniós vívmányokhoz való közelítésén alapul; hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség az államháztartási gazdálkodási és a közigazgatási reformok végrehajtása, valamint a közigazgatási kapacitás folyamatosan fennálló korlátainak kezelése terén, mégpedig a magas színvonalú kapacitásfejlesztési és tudásmegosztási keretekbe történő tartós uniós beruházások révén; felhívja Szerbiát, hogy fokozza a határ menti régiói társadalmi-gazdasági fejlődésére irányuló erőfeszítéseket és beruházásokat az elnéptelenedés kezelése és annak biztosítása érdekében, hogy a lakosok hozzáférjenek az alapvető szolgáltatásokhoz, többek között a szakmai lehetőségekhez, az egészségügyi ellátáshoz és az oktatáshoz;

86. felhívja az Uniót és a nyugat-balkáni országokat, hogy hozzanak létre együttműködési keretet az Európai Ügyészség (EPPO) és a nyugat-balkáni partnerek között és gyorsan kössenek kétoldalú munkamegállapodást az EPPO-val, hogy biztosítsák az EPPO

számára, hogy hatékonyan gyakorolhassa az IPA III és a nyugat-balkáni eszköz forrásaira vonatkozó hatáskörét a kedvezményezett országokban; kéri, hogy a jövőbeli Globális Európa keretében nyújtott finanszírozást szigorú jogállamisági feltételek mellett folyósítsák;

87. aggodalmát fejezi ki azon odaítélt szerződések nagyságrendje és hatálya miatt, amelyek mentességet élveznek a közbeszerzésre vonatkozó meglévő jogi keret alól;

88. üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy kezdjenek tárgyalásokat Szerbiával és más nyugat-balkáni országokkal a belföldi díjszabás szerinti barangolás uniós rendszerébe való integrációjuk céljából; hangsúlyozza, hogy a belföldi díjszabás szerinti barangolás térségének a Nyugat-Balkánra való kiterjesztése kézzelfogható előnyökkel járna a polgárok és a vállalkozások számára egyaránt, előmozdítva az emberek közötti kapcsolatokat, fellendítve a gazdasági kapcsolatokat, támogatva az oktatási csereprogramokat és megkönnyítve a turizmust; szorgalmazza a tárgyalási meghatalmazások gyors elfogadását és a nyugat-balkáni partnerekkel való kétoldalú megállapodások időben történő megkötését;

89. üdvözli, hogy Szerbiában a bankok hivatalosan megkezdték a határokon átnyúló euróügyleteknek a SEPA-rendszeren keresztül történő végrehajtását;

90. sajnálattal veszi tudomásul azokat a demográfiai kihívásokat, amelyekkel Szerbiának szembe kell néznie a népesség elöregedése és az alacsony születési ráták miatt, amelyeket tovább súlyosbít a fiatalok politikai bizonytalanságok és társadalmi-gazdasági nehézségek miatti elvándorlása;

91. felhívja Szerbiát, hogy erősítse meg a munkahelyi egészségvédelem és biztonság védelmét a pszichoszociális és újonnan felmerülő kockázatokra vonatkozó konkrét nemzeti politikák elfogadásával, többek között a haknigazdaságban és a platformgazdaságban, valamint a munkavállalók lecsatlakozáshoz való tényleges jogának garantálásával; felhívja Szerbiát annak biztosítására, hogy a háztartási alkalmazottak teljes mértékben a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági jogszabályok hatálya alá tartozzanak, és a gyakorlatban hatékony védelemben részesüljenek, többek között megfelelő munkaügyi felügyeleti és végrehajtási mechanizmusok révén; felhívja Szerbiát, hogy biztosítsa a nők és férfiak egyenlő díjazását olyan hatékony intézkedések elfogadása révén, amelyek mérhető előrelépést képesek elérni a nemek közötti bérszakadék csökkentése terén;

92. felszólítja Szerbiát, hogy a sztrájkjogra vonatkozó jogszabályait hozza összhangba az ILO normáival; felhívja Szerbiát, hogy fokozza a

nemek közötti foglalkoztatási különbség csökkentésére irányuló erőfeszítéseit, és mozdítsa elő a mérhető előrelépést a nők vezető pozíciókban való képviselete terén;

93. megjegyzi, hogy a szociális párbeszéd és a szociális partnerekkel folytatott konzultáció továbbra is gyenge, és felhívja a hatóságokat, hogy erősítsék meg a kollektív tárgyalásokat mind a jogban, mind a gyakorlatban, és használják fel a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközt a szociális partnerek kapacitásépítésének támogatására; megjegyzi, hogy a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz folyósításának továbbra is attól kell függenie, hogy bevonják-e a szociális partnereket a reformprogram kidolgozásába;

94. megismétli, hogy Szerbiának meg kell erősítenie az átláthatóságot a közvetlen külföldi befektetések vizsgálata tekintetében;

Energia, környezetvédelem, fenntartható fejlődés és konnektivitás

95. tudomásul veszi a Naftna Industrija Srbije (NIS) olaj- és gázipari vállalattal kapcsolatos politikailag érzékeny fejleményeket és tulajdonosi szerkezetének átalakulását az Egyesült Államok által kiszabott szankciókkal és a Gazprom és Gazprom Neft orosz vállalatok által a NIS-ben való többségi tulajdonszerzéssel összefüggésben; tudomásul veszi az EU és Horvátország szerepvállalását a válság fenntartható megoldásában és az ehhez nyújtott támogatásukat; úgy véli, hogy Szerbia számára alapvető biztonságpolitikai célkitűzés az orosz energiától való elszakadás;

96. felhívja a szerb hatóságokat, hogy sürgősen fokozzák a gázellátási források diverzifikálására irányuló erőfeszítéseiket, többek között a regionális összeköttetések fokozása, a megújuló energiába történő beruházások és az EU energiadiverzifikációs stratégiájához való igazodás révén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy annak ellenére, hogy Szerbia erőfeszítéseket tett energiaellátásának Oroszországtól való függetlenítése érdekében, a közelmúltbeli tárgyalások új gázimport-megállapodást eredményeztek Oroszországgal, ami aláássa az ország előrehaladását az uniós energiapolitikához való igazodás terén, és komoly kérdéseket vet fel Szerbia azon kötelezettségvállalásával kapcsolatban, hogy csökkenti az orosz energiaforrásoktól való stratégiai függőségét; megjegyzi, hogy az energiadiverzifikáció az ország stratégiai orientációja részének tekinthető;

97. ismételten hangsúlyozza a szerbiai környezetvédelmi normák védelmének fontosságát, különösen a bányászati projektek tekintetében, a helyi közösségek jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett;

98. felhívja Szerbiát, hogy megfelelően és átláthatóan ellenőrizze és értékelje a befelé irányuló közvetlen külföldi befektetéseket, különösen a környezetvédelmi normák és a fenntarthatóság

tekintetében; aggodalmát fejezi ki a nagyszabású kitermelési projektekhez kapcsolódó környezetkárosodás és társadalmi hatások, valamint a kínai befektetőket érintő bányászati és ipari tevékenységek súlyos környezeti és közegészségügyi hatásai miatt, amelyek Bor és Majdanpek településeken a réz, az arany és más ritka anyagok fokozott kitermeléséhez vezettek; hangsúlyozza, hogy Szerbiának az ilyen projektek jóváhagyása és végrehajtása során teljes mértékben meg kell őriznie alkotmányos rendjét, biztosítania kell a környezetvédelmi normák szigorú betartását, és védenie kell a helyi és nemzeti kisebbségi közösségek jogait; felhívja a szerb hatóságokat, hogy a külföldi állami tulajdonú vállalatokat, köztük a kínai építési vállalkozókat érintő közbeszerzési, privatizációs és koncessziós eljárásokban biztosítsák a teljes átláthatóságot, elszámoltathatóságot és a kellő gondosságot;

99. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nyugat-balkáni országokból származó hivatásos járművezetők a közelmúltban blokkolták a schengeni térségbe irányuló határátkelőhelyeket az uniós határregisztrációs rendszer végrehajtásával kapcsolatban, ami veszélyezteti a tagjelölt országok lakosságának megélhetését, és potenciálisan zavart okozhat az uniós ellátási láncokban; felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben értékeljen olyan lehetséges pragmatikus és jogilag megalapozott megoldásokat, amelyek egyensúlyt teremtenének a közlekedési ágazat működési realitásai és a schengeni vívmányok integritása megőrzésének szükségessége között, megfelelő biztosítékokat nyújtva és megelőzve a visszaéléseket;

100. felhívja Szerbiát, hogy fokozza a vonatkozó környezetvédelmi és éghajlat-politikai vívmányok átültetésére irányuló erőfeszítéseit, és biztosítsa a környezetvédelmi normák megfelelő alkalmazását; sürgeti a szerb hatóságokat, hogy javítsák a beruházások, köztük a kínai és orosz beruházások átláthatóságát és környezeti hatásvizsgálatát; üdvözli a környezeti hatásvizsgálatról szóló törvény és a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló törvény elfogadását; hangsúlyozza azonban, hogy a hatékony végrehajtás továbbra is alapvető fontosságú, különösen annak biztosítása érdekében, hogy minden projektet teljes körű és átlátható értékelési eljárásoknak vessenek alá, a nyilvánosság érdemi részvételére kellő időben kerüljön sor, és semmilyen igazgatási gyakorlat ne tegye lehetővé, hogy a projektek megkerüljék az átfogó környezetvédelmi ellenőrzést;

101. felhívja Szerbiát, hogy gyorsítsa fel a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvvel való összehangolást, és jelentősen fokozza a Natura 2000 hálózat területeinek azonosítására és előzetes kijelölésére irányuló erőfeszítéseket a 27. fejezet szerinti alapvető kötelezettségek teljesítése, valamint a védett területek bővítése és hatékony kezelése érdekében, beleértve a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények elleni végrehajtás

megerősítését is; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nyersanyag-kitermelő iparágak egyre nagyobb nyomást gyakorolnak a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő területekre, többek között a védett területekre és az őshonos erdei ökoszisztémákra; ismételten sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem tettek intézkedéseket többek között a Dragovistica folyónak a régióban működő bányák általi szennyezése, valamint a helyi lakosság egészségére és a környezetre gyakorolt káros hatása miatt;

°

° °

102. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint hogy lefordíttassa szerbre, és továbbítsa Szerbia elnökének, kormányának és nemzetgyűlésének.